

2 dienų ekoturizmo maršrutas Kuršių nerijoje (maršruto pradžia ir pabaiga – Smiltynė)

Išsamus maršruto aprašymas ir paslaugų teikėjai

1 diena: Smiltynė – Juodkrantė – Nida (apie 52 km dviračiu)

Dviračių takas Kuršių nerijoje veda per pušynus ir pajūrio kopas, atokiau nuo automobilių eismo. Keliaukite lėtai, mėgaudamiesi gamtos grožiu ir grynu oru.

- **Rytas Smiltynėje (0 km):** Maršrutas prasideda Smiltynės perkėloje – į Kuršių neriją persikelsite keltu iš Klaipėdos. Prieš pradėdant važiuoti dviračiu, **papildykite geriamojo vandens atsargas** (pvz., Klaipėdoje arba atsivežkite pilnas gertuves). Kadangi parduotuvės ir kavinės Kuršių nerijoje yra tik gyvenvietėse,

patartina turėti savo užkandžių ir vandens visai dienai.

Ekologinė veikla: vos išvykus iš Smiltynės, pasiekus pirmąjį paplūdimį ar miško takelį, skirkite kelias minutes surinkti pakrantėje ar miške pamatytas šiukšles (smulkias plastiko atliekas, popierius ir pan.). Tai nedidelė iniciatyva, tačiau **Kuršių nerijos nacionalinio parko direkcija skatina lankytojus imtis tokių talkų** – būti nepakantiems bet kokiam šiukšlinimui ir pagal galimybes surinkti pastebėtas atliekas. Surinktas atliekas sudėkite į maišelį ir vežkitės su savimi iki artimiausio konteinerio gyvenvietėje.

***Pastaba:** Smiltynėje verta aplankyti Etnografinę žvejų sodybą (muziejų po atviru dangumi Kopgalyje), jei norite susipažinti su pajūrio žvejų gyvenimu.*

- **Dviračių trasa per pajūrį:** Nuo Smiltynės iki Juodkrantės veda puikiai įrengtas **Pajūrio dviračių takas** per sengirę (mišką) ir kopas. Šis takas yra atskiras nuo kelio ir saugus net nepatyrusiems dviratininkams – automobilių eismas juo draudžiamas. Keliaudami juo galėsite grožėtis pušynais,

jausti Baltijos jūros ošimą iš vakarų pusės ir Kuršių marių ramybę iš rytų. Maždaug už ~18 km nuo Smiltynės pasieksite informacinį stendą prie **Juodkrantės didžiųjų kormoranų ir pilkųjų garnių kolonijos**. Tai unikali vieta: čia peri didžiausia ir seniausia Lietuvoje kormoranų kolonija (per daugiau nei 2000 paukščių). Nuo pavasario iki vasaros vidurio „paukščių mieste“ verda gyvenimas – medžiuose sukrauti šimtai lizdų. Įrengtoje apžvalgos aikštelėje galėsite saugiai stebėti šiuos paukščius ir jų užimtą „vaiduoklišką“ miško plotą (nuo paukščių išmatų nudžiūvusius medžius).

***Pastaba:** Paukščių stebėjimas: be kormoranų kolonijos, pakeliui galite stabtelėti ir Bulvyčių kalno (Avikalnio) apžvalgos aikštelėje netoli Juodkrantės – nuo jos atsiveria puiki panorama į marias bei miškus, čia taip pat galima pamatyti vandens paukščius. Ekopatariamas: stebėdami paukščius, laikykitės tylos ir stenkitės nepriartėti prie perimviečių, kad nesukeltumėte jiems streso.*

- **Pietūs Juodkrantėje (21 km):** Apie vidurdienį pasieksite **Juodkrantę** – antrąją pagal dydį Kuršių nerijos gyvenvietę. Čia siūlome papietauti **šeimos restorane „Žuvelė“** (L. Rėzos g. 1, Juodkrantė; tel. +370 607 64869), įsikūrusiame ant marių kranto. „Žuvelė“ garsėja tradiciniais pamario žuvies patiekalais, ruošiamais pagal senųjų žvejų receptus.
- **Popietė – kelionė į Nidą per Pervalką ir Preilą:** po pietų tęskite kelionę dviračių taku pietų kryptimi link Nidos. Nuo Juodkrantės iki Pervalkos – apie 16,5 km lygia, vaizdinga trasa per pušynus. Pakeliui pravažiuosite kelias **užpustytų kaimų vietas** – Karvaičių, Naglių kaimų – apie kurias primena informaciniai stendai. Tarp Pervalkos ir Preilos driekiasi **Naglių gamtinio rezervato pradžia** – čia prasideda garsusis Pilkųjų (Mirusių) kopų masyvas. Jeigu turite jėgų ir laiko, verta dar šiandien (arba galite palikti rytojui) aplankyti **Naglių gamtos rezervato pažintinį taką**. Tako pradžia – ties 31 km nuo Smiltynės kelio atkarpa (netoli Pervalkos). Yra įrengta dviračių stovėjimo aikštelė, nuo kurios pėsčiomis į kopas veda ~1,1 km ilgio specialus takas (medinis ir smėlyje paženklintas maršrutas). **Pilkųjų kopų pažintinis takas** supažindina su unikaliu „*mėnulio peizažu*“ primenančiu kopų kraštovaizdžiu: čia pamatysite 60 m aukščio smėlio kalvas, vadinamas **Mirusiomis kopomis**, susiformavusias iš

pustomo smėli. Nuo tako atsiveria vaizdai į **Didįjį kopagūbrį**, senųjų užpustytų miškų liekanas, fragmentus baltųjų kopų bei į melsvas Kuršių marios horizontė. Šiose kopose prieš ~200 metų buvo užpustyti ištisi kaimai – Nagliai, Karvaičiai – todėl jos vadinamos „mirusiomis“.

Svarbu: kopos yra labai jautri ekosistema – mokslininkai paskaičiavo, kad kiekvienas žmogus, lipdamas neleistinu šlaitu, nustumdo tonas smėlio ir taip žemina kopas. Tad griežtai laikykitės taisyklių ir nuorodų (lankytojai čia gali eiti tik pažymėtu taku). Vasaros sezono metu šio tako lankymui įvestas simbolinis mokestis rezervato priežiūrai (2–5 €; bilietai parduodami informaciniame poste prie tako).

- Tęsiant kelionę, pravažiuosite **Pervalką (34 km)** ir **Preilą (38 km)** – mažus žvejų kaimelius. Pervalkoje marių pakrantėje stūkso *Pervalkos švyturys* (matomas nuo kranto), o tarp Preilos ir Nidos – keli paukščių stebėjimo bokšteliai. **Paukščių stebėjimas pamaryje:** Nuo Nidos iki Pervalkos marių pakrantėje yra įrengti net **šeši paukščių stebėjimo bokšteliai**. Jie

stovi vaizdingose iškyšuliuose – *Bulvikio rage* (prie Nidos), *Ožkų rage*, *Pervalkos rage*, *Žirgų rage* – bei ties Bulvikio ir Karvaičių įlankomis. Jei turite laiko prieš saulėlydį, galite užsukti į vieną iš jų (pvz., esantį netoli Preilos arba Nidos Bulvikio rage) ir pasidairyti vandens paukščių: nerijoje aptinkamos gausybės rūšių, ypač migracijų met. *Bulvikio ragas* prie Nidos – tai plačiausia nerijos vieta, iš jo bokštelio matysite kitame krante Ventės ragą. Šiose vietose galima išvysti gulbių, įvairių ančių, tilvikų, kartais net jūrinių erelių ar kitų plėšriųjų paukščių.

Geriamo vandens atsargų papildymas: sustoję gyvenvietėse, galėsite papildyti gertuves. Pavyzdžiui, Nidoje centrinėje aikštėje ir paplūdimiuose pastatyti vieši geriamojo vandens fontanėliai, tad atvykę į Nidą galite nemokamai papildyti vandens – taip sumažinsite plastikinių butelių poreikį.

- **Vakaras Nidoje (52 km):** Vėlai popietę arba vakare atvykstate į **Nidą** – piečiausią ir didžiausią Kuršių nerijos gyvenvietę. Čia numatyta **nakvynė tradicinėje žvejo sodyboje**. Siūlome

apsistoti **etnografiniame žvejo name** Naglių gatvėje, pačiame Nidos centre, ant marių kranto. Įsikūrę

nakvynės vietoje, vakarą praleiskite ramiai: pasivaikščiokite Nidos pajūrio paplūdimiu arba marių pakrante, kur įrengta promenada. **Vakarienė Nidoje:** galite pavakarieniauti **kavinėje „Nidos Kuršis“** (Naglių g. 29, Nida) – tai ilgametė pamėgta vieta, garsėjanti tradiciniais lietuviškais ir žuvies patiekalais. Čia rasite tiek šviežios žuvies patiekalų (pvz., kepto starkio, žuvies kotletų), tiek lietuviškos virtuvės valgių (cepelinų, šaltibarščių) – meniu įvairus, porcijos didelės. Pavakarieniavę, pasigrožėkite Nidos gamta: rekomenduojame užkopti ant **Parnidžio kopos** apžvalgos aikštelės. 52 m aukščio Parnidžio kopa – viena aukščiausių smėlio kopų Europoje, nuo jos viršaus matysite įspūdingą panoramą: į vakarus saulė leidžiasi į Baltijos jūrą, į rytus – virš Kuršių marių. Čia stovi ir garsusis **Saulės laikrodis** (granito skulptūra-stela su tradicinių saulėgrįžų ženklais). Vakarejant *saulėlydis nuo Parnidžio kopos* – nepamirštamas reginys, kurį verta patirti, nes **Kuršių nerija** – vienintelė vieta Lietuvoje, kur saulė ir teka, ir leidžiasi į vandens horizontą. Po saulėlydžio nusileiskite atgal į Nidos miestelį ir ilsėkitės nakvynei.

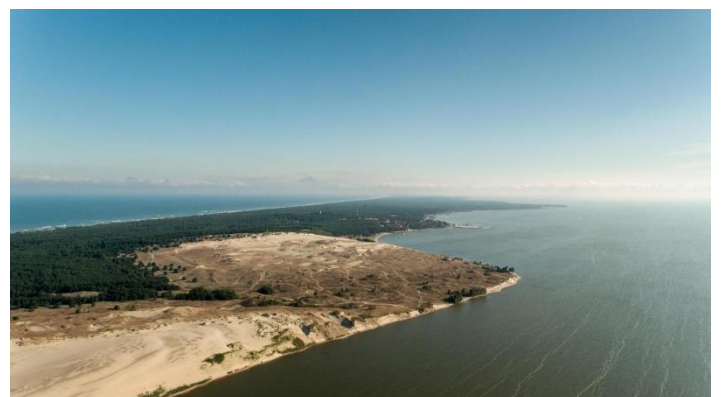
2 diena: Nida – Pilkosios kopos – Smiltynė (apie 52 km dviračiu)

- **Rytas Nidoje:** Atsikėlę anksti, galite skirti laiką **paukščių stebėjimui Nidoje**. Nida yra puiki vieta paukščiams stebėti – per Kuršių neriją eina vienas svarbiausių Šiaurės Europos paukščių migracijos kelių. Jeigu esate paukščių mylėtojai, verta ankstų rytą vėl užkopti ant Parnidžio kopos ar nueiti prie jūros –

pamatysite įvairių sparnuočių, o ryto tyloje puikiai girdisi jų balsai. Taip pat galite trumpai nueiti iki *Bulvikio rago* paukščių bokštelio netoli Nidos, iš kur ryte dažnai matomos ančių, gervių, kirų sankaupos marių įlankoje. Pusryčius Nidoje galėsite suvalgyti **vietinėje kepyklėlėje ar kavinėje**, siūlančioje šviežią kavą ir pyragėlius. Pasipildykite vandenį fontanėlyje centrinėje aikštėje, paruoškite užkandžių kelionei atgal.

- **Kelionė atgal:** antros dienos maršrutas veda tuo pačiu dviračių taku atgal link Smiltynės, tačiau siūlome aplankyti tai, ko nespėjote pirmą dieną. Išvykę iš Nidos, aplenksite Preilą ir Pervalką. **Pilkosios kopos (Naglių rezervatas):** jeigu vakar nesustojote

Naglių pažintiniame take arba norite jį patirti ramesniu metu, galite sustoti dabar. Ryte čia būna mažiau lankytojų, tad kopų peizažas atrodys dar įspūdingiau tyloje. Eidami taku, vėl pasimėgaukite unikaliu Pilkųjų kopų grožiu, prisimindami, kad po jūsų kojomis – smėlio užkloti ištisi kaimai. Primename laikytis medinio tako – **nevaikščiokite atviru smėliu nepažymėtu taku**, nes tai daro žalą kopoms. Iš kopų viršaus dienos šviesoje galbūt pamatysite ir **Klaipėdos miesto bokštus** tolumoje šiaurėje. Taką įveiksite per ~1 valandą. Tęskite kelionę dviračiu tolyn.

- **Popietė Juodkrantėje:** Grįždami pro Juodkrantę, galite čia stabtelėti pietų ar trumpam poilsiui. Jei pirmą dieną nesilankėte **Raganų kalno** skulptūrų take (medinių skulptūrų parkas pušyne), tai galite padaryti dabar – ~1 km ilgio takas per mišką su išdrožtomis velnių ir raganių skulptūromis suteiks atokvėpį nuo dviračio mynimo. Tai vienintelis objektas šiame maršrute, turintis kultūrinį akcentą, tačiau jis

įsilieja į gamtinę aplinką (taką apeisite per ~30 min). **Pietūs Juodkrantėje:** jeigu išalkote, Juodkrantėje galite papietauti. Be jau minėtos „Žuvelės“, čia yra ir kitų kavinių – pvz., *restoranas „Juodasis kalnas“* (Ievos Kalno g. 22) ar *kavinė „Pamario takas“*. Pasirinkite vietą, kur galėtumėte paragauti vietinių patiekalų – galbūt šviežiai rūkyto ungurio (dažnai siūloma prieplaukoje) ar tradicinio žuvies pyrago. Nepamirškite ir čia elgtis tvariai: neimkite plastikinių šiaudelių, rūšiuokite maisto atliekas (dažnai kavinėse jau stovi skirtingi konteineriai).

Atliekų rūšiavimas: Neringos savivaldybė labai skatina poilsiautojus rūšiuoti – po visą neriją išdėstyti konteineriai plastikui, popieriui, stiklui. 2023 m. Neringoje surinkta virš 87 tonų pakuočių atliekų, iš kurių daugiau nei pusė – vasaros mėnesiais. Tad ir jūs prisidėkite: išmeskite savo

sukauptas atliekas (pvz., vandens buteliukus, maisto pakuotes) į rūšiavimo konteinerius, kuriuos rasite Juodkrantėje prie centrinių vietų ar autobusų stotelės.

- **Popietės tęsinys – Smiltynė:** likus ~20 km iki kelionės tikslo, važiuokite dviračių taku nuo Juodkrantės į šiaurę. Ši atkarpa driekiasi mišku palei jūrą, tad jei norite, dar galite trumpam sustoti prie

jūros – atsigaivinti, išsimaudyti (jei sezonas), ar tiesiog pabūti paplūdimyje. *Primename:*

paplūdimyje irgi laikykitės ekologinių principų – nepalikite šiukšlių, nerūkykite saugomose teritorijose, netrikdykite paukščių. Smiltynę pasieksite antroje dienos pusėje (~vakare). Maršruto pabaigoje, prieš keldamiesi keltu į Klaipėdą, galite aplankyti **Smiltynės paplūdimį** ar **miško pažintinę trasą** netoli perkėlos, jei turite energijos – ten yra keletas informacinių stendų apie pajūrio miško ekosistemą.

- **Kelionės pabaiga:** Grįžkite į **Smiltynės perkėlą** ir keltu persikelkite atgal į Klaipėdą. Sugrįžę į Klaipėdą, galite didžiuotis applanke Kuršių nerijos gamtos perlu vadinamas vietas nenaudodami automobilio ir palikę minimalų pėdsaką aplinkoje.
- **Alternatyva:** jei ryte jausitės pavargę ir nebenorėsite vėl minti visų 52 km atgal dviračiu, galite rinktis kitą grįžimo būdą – **laivą „Benas“ Nida–Klaipėda**, plaukiantį vasarą ir priimantį dvirates transporto priemonę.

Paslaugų teikėjai maršrute:

- **Smiltynės perkėla (Klaipėda–Smiltynė keltas):** keltai kursuoja dažnai, tvarkaraščiai skelbiami bendrovės svetainėje. Bilieto kaina pėsčiams ar dviratininkams – keli eurai (dviračiai perkeliami nemokamai arba už simbolinį mokestį).
- **Žuvies restoranas „Žuvelė“ (Juodkrantė):** L. Rėzos g. 1-2, Juodkrantė. Tel. +370 607 64869. Siūlo tradicinius pamario žuvies patiekalus (žuvienė, ungurys, kt.). Dirba sezono metu V–VII ~12:00–20:00 val.
- **Kavinė „Nidos Kuršis“ (Nida):** Naglių g. 29, Nida. Tel. +370 469 52345. Tradicinė virtuvė, žuvies patiekalai, dirba visus metus.
- **Turistų informacijos centras (Nidos kultūros ir turizmo informacijos centras „Agila“):** Taikos g. 4, Nida. Tel. +370 469 52345. Čia galite gauti nemokamų žemėlapių, informaciją apie **geriamo vandens pildymo stoteles ir rūšiavimo kontenerių vietas**, taip pat apie **organizuojamas talkas** ar gidų paslaugas. Nacionalinio parko direkcijos tel. pasiteirauti: +370 469 51224.
- **Nakvynė Nidoje:** Nidoje yra **kelios jaukios sodybos**, siūlančios nakvynę bei daugybę butų bei viešbučių. Norint unikaliausios patirties, rekomenduojame apsistoti kaimo turizmo sodybose ar vilose ant marių kranto, kurias rekomenduojame iš anksto rezervuoti, ypač vasaros savaitgaliais. Štai keletas variantų:

Apartamentai „Mėlyna Vila“:

- Adresas: Skruzdynės g. 8, Nida
- Telefono numeris: +370 698 35835

Kambarių nuoma etnografinėje žvejo sodyboje (Nida):

- Adresas: Naglių g. 9-2, Nida
- Telefono numeris: +370 605 92770

Patarimai: visos maršruto lankomos vietos – gamtinės, todėl laikykitės parko lankymo taisyklių: nesukite iš pažymėtų takų, neardykite kopų augalijos, nesikurkite laužų neleistinose vietose. Gerbkite laukinę gyvūniją – nepulkite prie laukinių gyvūnų, šunis veskitės su pavadėliu. Taip pat taupykite vandenį ir energiją – pvz.,

nakvynės vietoje išjunkite nereikalingas šviesas, atsakingai naudokite dušą. Kuršių nerijos nacionalinis parkas – UNESCO saugoma teritorija, unikalus gamtos ir žmogaus kūrinys, todėl jūsų pasirinktas ekoturizmo maršrutas prisideda prie šios vietovės išsaugojimo. Jūsų dviejų dienų kelionė baigėsi, tačiau įspūdžiai – kopų peizažai, sutiktų paukščių gausa, nuostabaus skonio žuvis patiekalai ir atliktas geras darbas surenkant šiukšles – išliks dar ilgai atmintyje. Linkime, kad Kuršių nerijos įkvėpimas liktų su jumis ir skatintų ir toliau keliauti atsakingai!

Šis projektas įgyvendinamas gavus Europos Sąjungos projekto BESTbelt finansinę paramą. Už šio projekto turinį atsako tik Lietuvos kaimo turizmo asociacija ir jokių būdu negalima laikyti, kad jis atspindi Europos Sąjungos poziciją.

BESTbelt

With financial
support of the
European Union